

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (üheksas koda laiendatud koosseisus)

12. veebruar 2020*

Ühine välis- ja julgeolekupoliitika – Piiravad meetmed seoses olukorraga Kongo Demokraatlikus Vabariigis – Rahaliste vahendite külmutamine – Hageja nime osutatud isikute loetellu jätmise pikendamine – Põhjendamiskohustus – Kaitseõigused – Nõukogu kohustus edastada uued asjaolud, mis õigustavad piiravate meetmete kehtivuse pikendamist – Õigusnormi rikkumine – Ilmne hindamisviga – Omandiõigus – Proportsionaalsus – Süütuse presumptsioon – Õigusvastasuse vastuväide

Kohtuasjas T-163/18,

Gabriel Amisi Kumba, elukoht Kinshasa (Kongo Demokraatlik Vabariik), esindajad: advokaadid T. Bontinck, P. De Wolf, M. Forgeois ja A. Guillerme,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindaja: J.-P. Hix, H. Marcos Fraile ja S. Van Overmeire,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada nõukogu 11. detsembri 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/2282, millega muudetakse otsust 2010/788/ÜVJP, mis käsitleb Kongo Demokraatliku Vabariigi vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2017, L 328, lk 19), hagejat puudutavas osas,

ÜLDKOHUS (üheksas koda laiendatud koosseisus),

koosseisus: koja president S. Gervasoni, kohtunikud L. Madise, R. da Silva Passos (ettekandja), K. Kowalik-Bańczyk ja C. Mac Eochaidh,

kohtusekretär: ametnik L. Ramette,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 4. juuli 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse¹

Vaidluse taust

- 1 Hageja Gabriel Amisi Kumba on Kongo Demokraatliku Vabariigi kodanik.
- 2 Käesolev kohtuasi käsitleb piiravaid meetmeid, mille Euroopa Liidu Nõukogu on kehtestanud selleks, et saavutada püsiv rahu Kongo Demokraatlikus Vabariigis ning avaldada survet selle riigi suhtes kehtestatud relvaembargot rikkuvatele isikutele ja üksustele.
- 3 Nõukogu võttis EÜ artiklite 60, 301 ja 308 alusel 18. juulil 2005 vastu määruse (EL) nr 1183/2005, millega kehtestatakse Kongo Demokraatliku Vabariigi suhtes kehtestatud relvaembargot rikkuvate isikute vastu suunatud teatud eripiirangud (ELT 2005, L 193, lk 1).
- 4 Nõukogu võttis ELL artikli 29 alusel 20. detsembril 2010 vastu otsuse 2010/788/ÜVJP, mis käsitleb Kongo Demokraatliku Vabariigi vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2008/369/ÜVJP (ELT 2010, L 336, lk 30).
- 5 Nõukogu võttis ELTL artikli 215 alusel 12. detsembril 2016 vastu määruse (EL) 2016/2230, millega muudetakse määrust nr 1183/2005 (ELT 2016, L 336 I, lk 1).
- 6 Nõukogu võttis ELL artikli 29 alusel samal kuupäeval vastu otsuse (ÜVJP) 2016/2231, millega muudetakse otsust 2010/788 (ELT 2016, L 336 I, lk 7).
- 7 Otsuse 2016/2231 põhjendused 2–4 on sõnastatud järgmiselt:
 - „(2) Nõukogu võttis 17. oktoobril 2016 vastu järeldused, milles väljendati sügavat muret poliitilise olukorra pärast Kongo Demokraatlikus Vabariigis. Nõukogu mõistis eelkõige karmilt hukka 19.–20. septembril Kinshasas toime pandud äärmuslikud vägivaldaktid ning märkis, et need süvendasid veelgi riigis valitsevat ummikseisu, kuna presidendivalimisi ei suudeta korraldada põhiseaduses ettenähtud tähtaja jooksul (20. detsember 2016).
 - (3) Nõukogu rõhutas, et dialoogi pidamiseks ja valimiste korraldamiseks soodsa keskkonna loomiseks peab Kongo Demokraatliku Vabariigi valitsus võtma sõnaselge kohustuse tagada inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte austamine ning lõpetama igasuguse kohtusüsteemi poliitilistel eesmärkidel ärakasutamise. Nõukogu kutsus kõiki sidusrühmi üles hoiduma vägivallast.
 - (4) Nõukogu märkis ka oma valmisolekut kasutada kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid, sealhulgas piiravaid meetmeid nende suhtes, kes vastutavad inimõiguste raskete rikkumiste eest, õhutavad vägivalda või takistavad kriisi lahendamast viisil, mis oleks kõiki osapooli rahuldav, rahumeelne ja austaks Kongo Demokraatliku Vabariigi rahva püüdlust valida oma esindajad.“
- 8 Otsuse 2010/788, mida on muudetud otsusega 2016/2231, artikli 3 lõikes 2 on ette nähtud:

„Artikli 4 lõikega 1 ning artikli 5 lõigetega 1 ja 2 sätestatud piiravaid meetmeid kohaldatakse isikute ja üksuste suhtes, kes

 - a) takistavad konsensusliku ja rahumeelse lahenduse saavutamist Kongo Demokraatlikus Vabariigis toimuvateks valimisteks, sealhulgas vägivaldaktide toimepanemise, repressioonide või vägivalda õhutamise või õhnestades õigusriigi põhimõtet;

¹ Esitatud on üksnes käesoleva kohtuotsuse need punktid, mille avaldamist peab Üldkohus otstarbekaks.

b) on seotud sellise tegevuse kavandamise, juhtimise või toimepanemisega Kongo Demokraatlikus Vabariigis, mis kujutab endast inimõiguste rasket rikkumist või kuritarvitamist;

c) on seotud punktides a ja b osutatud isikute ja üksustega,

kes on loetletud II lisas.“

9 Otsuse 2010/788, mida on muudetud otsusega 2016/2231, artikli 4 lõikes 1 on sätestatud, et „[l]iikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et takistada artiklis 3 osutatud isikutel oma territooriumile sisenemist või selle läbimist“.

10 Otsuse 2010/788, mida on muudetud otsusega 2016/2231, artikli 5 lõigetes 1, 2 ja 5 on ette nähtud:

„1. Külmutatakse kõik rahalised vahendid, muud finantsvarad ja majandusressursid, mis kuuluvad artiklis 3 osutatud isikutele või üksustele või mis on nende isikute või üksuste otsese või kaudse kontrolli all, või mida valdavad üksused, mis kuuluvad neile või muudele isikutele või üksustele, kes tegutsevad nende nimel või nende juhtimisel, või mis on nende otsese või kaudse kontrolli all, ning kes on kindlaks määratud I lisas ja II lisas.

2. Rahalisi vahendeid, muid finantsvarasid ega majandusressursse ei anta otse ega kaudselt lõikes 1 osutatud isikute ega üksuste käsutusse ega nende toetamiseks.

[...]

5. Artikli 3 lõikes 2 osutatud isikute ja üksuste puhul võib liikmesriigi pädev asutus tingimustel, mida ta asjakohaseks peab, anda loa teatavate külmutatud rahaliste vahendite või majandusressursside vabastamiseks või teatavate rahaliste vahendite või majandusressursside kättesaadavaks tegemiseks pärast seda, kui ta on kindlaks teinud, et need rahalised vahendid või majandusressursid on

a) vajalikud isikute ja üksuste ning selliste füüsiliste isikute ülalpeetavate pereliikmete põhivajaduste rahuldamiseks, sealhulgas toiduainete, üüri või hüpoteegi, ravimite ja ravikulude, maksude, kindlustusmaksete ning kommunaalteenuste eest tasumiseks;

b) ette nähtud üksnes õigusabiteenuste osutamise seotud töötasude maksmiseks mõistlikus ulatuses ja nendest teenustest tulenevate kulude hüvitamiseks;

[...]

d) vajalikud erakorraliste kulutuste katteks, tingimusel et pädev asutus on vähemalt kaks nädalat enne loa andmist teavitanud teiste liikmesriikide pädevaid asutusi ja komisjoni põhjustest, mille alusel ta peab vajalikuks konkreetse loa andmist.“

11 Otsuse 2010/788, mida on muudetud otsusega 2016/2231, artikli 6 lõikes 2 on ette nähtud:

„2. Nõukogu kehtestab liikmesriigi või liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekul II lisas esitatud loetelu ja teeb selles muudatusi.“

12 Otsuse 2010/788, mida on muudetud otsusega 2016/2231, artikli 7 lõigetes 2 ja 3 on ette nähtud:

„2. Nõukogu edastab artikli 6 lõikes 2 osutatud otsuse, sealhulgas loetellu kandmise põhjused, asjaomasele isikule või üksusele kas otse, juhul kui aadress on teada, või teatise avaldamise kaudu, ning annab asjaomasele isikule või üksusele võimaluse esitada oma märkused.

3. Kui esitatakse märkusi või uusi olulisi tõendeid, vaatab nõukogu oma otsuse läbi ning teavitab vastavalt asjaomast isikut või üksust.“

13 Otsuse 2010/788, mida on muudetud otsusega 2016/2231, artikli 9 lõikes 2 on sätestatud, et „[a]rtikli 3 lõikes 2 osutatud meetmeid kohaldatakse kuni 12. detsembrini 2017“ ning „[v]ajaduse korral pikendatakse nende kehtivust või neid muudetakse, kui nõukogu leiab, et nende eesmärged ei ole saavutatud“.

14 Mis puudutab määrust nr 1183/2005, mida on muudetud määrusega 2016/2230, siis selle artikli 2b lõikes 1 on ette nähtud:

„1. Ia lisasse kantakse mis tahes järgmistel põhjustel need füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused, kelle puhul on nõukogu kindlaks teinud, et nad:

[...]

b) tegelevad sellise tegevuse kavandamise, juhtimise või toimepanemisega Kongo [Demokraatlikus Vabariigis], mis kujutab endast inimõiguste rasket rikkumist või kuritarvitamist.“

15 Hageja nimi lisati otsusega 2016/2231 otsuse 2010/788 II lisas esitatud isikute ja üksuste loetellu (edaspidi „vaidlusalune loetelu“) ja määrusega 2016/2230 määruse nr 1183/2005 Ia lisas esitatud isikute ja üksuste loetellu.

16 Otsuse 2010/788, mida on muudetud otsusega 2016/2231, II lisas ja määruse nr 1183/2005, mida on muudetud määrusega 2016/2230, Ia lisas põhjendas nõukogu hageja suhtes piiravate meetmete võtmist järgmistel põhjustega:

„Kongo Demokraatliku Vabariigi relvajõudude (FARDC) 1. kaitsetsooni endine ülem; FARDC väed osalesid septembris 2016 Kinshasas ülemäärase jõu kasutamises ja vägivaldsetes repressioonides. Seega oli Gabriel Amisi Kumba nimetatud ametikohal seotud sellise tegevuse kavandamise, juhtimise või toimepanemisega [Kongo Demokraatlikus Vabariigis], mis kujutab endast inimõiguste rasket rikkumist.“

17 Nõukogu avaldas 13. detsembril 2016 *Euroopa Liidu Teatajas* teatise isikutele, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, mis on sätestatud otsuses 2010/788, mida on muudetud otsusega 2016/2231, ja määruses nr 1183/2005, mida on muudetud määrusega 2016/2230, mis käsitlevad Kongo Demokraatliku Vabariigi vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2016, C 463, lk 2). Nimetatud teatises oli eelkõige täpsustatud, et asjaomased isikud võivad enne 1. oktoobrit 2017 esitada nõukogule koos täiendavate dokumentidega taotluse, et otsus nende kandmise kohta asjaomasesse loetellu ja määruse nr 1183/2005 Ia lisas esitatud isikute ja üksuste loetellu uuesti läbi vaadataks. Samuti oli teatises märgitud, et saadud tähelepanekuid võetakse arvesse järgmisel läbivaatamisel, mida nõukogu teeb kooskõlas otsuse 2010/788 artikliga 9.

18 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 6. märtsil 2017, paludes sisuliselt tühistada määrus 2016/2230 teda puudutavas osas. Hagi registreeriti numbriga T-141/17.

19 Nõukogu võttis eelkõige ELL artikli 31 lõike 2 ja otsuse 2010/788 artikli 6 lõike 2 alusel 29. mail 2017 vastu rakendusotsuse (ÜVJP) 2017/905, millega rakendatakse otsust 2010/788 (ELT 2017, L 138 I, lk 6). Samal kuupäeval võttis nõukogu vastu rakendusmääruse (EL) 2017/904, millega rakendatakse määruse nr 1183/2005 artikli 9 lõiget 2 (ELT 2017, L 138 I, lk 1). Nende aktidega lisati teisi füüsilisi isikuid vastavalt vaidlusalusesse loetellu ja määruse nr 1183/2005 Ia lisas esitatud loetellu.

20 Nõukogu võttis 11. detsembril 2017 vaidlusaluste meetmete läbivaatamise järel ELL artikli 29 alusel vastu otsuse (ÜVJP) 2017/2282, millega muudetakse otsust 2010/788 (ELT 2017, L 328, lk 19; edaspidi „vaidlustatud otsus“). Nimetatud otsuse artikliga 1 asendati otsuse 2010/788 artikli 9 lõike 2 sõnastus järgmisega:

„Artikli 3 lõikes 2 osutatud meetmeid kohaldatakse kuni 12. detsembrini 2018. Vajaduse korral pikendatakse nende kehtivust või neid muudetakse, kui nõukogu leiab, et nende eesmärged ei ole saavutatud.“

21 Kuna hageja loobus hagist, siis kustutati eespool punktis 18 mainitud kohtuasi T-141/17 Üldkohtu registrist 7. detsembri 2018. aasta kohtumäärusega.

Menetlus ja poolte nõuded

22 Hageja esitas käesoleva hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 8. märtsil 2018.

23 Üldkohtu üheksanda koju president otsustas 12. oktoobri 2018. aasta otsusega liita käesoleva kohtuasja kohtuasjadega T-164/18, Kampete vs. nõukogu; T-165/18, Kahimbi Kasagwe vs. nõukogu; T-166/18, Luyoyo vs. nõukogu; T-167/18, Kanyama vs. nõukogu; T-168/18, Numbi vs. nõukogu, ja T-169/18, Kibelisa Ngambasai vs. nõukogu, menetluse kirjaliku osa ning võimaliku suulise osa huvides.

24 Ettekandja-kohtuniku ettepanekul otsustas Üldkohus avada menetluse suulise osa. Üldkohus suunas kohtuasja 15. mail 2019 üheksandale kojale laiendatud koosseisus.

25 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu suuliselt esitatud küsimustele kuulati ära 4. juuli 2019. aasta kohtuistungil.

26 Hageja palub Üldkohtul:

- tühistada vaidlustatud otsus hagejat puudutavas osas;
- mõista kohtukulud välja nõukogult.

27 Nõukogu palub Üldkohtul:

- jätta hagi rahuldamata;
- teise võimalusena, kui vaidlustatud otsus tühistatakse, jätta selle tagajärjed kehtima hageja suhtes kuni Üldkohtu otsuse peale apellatsioonkaebuse esitamise tähtaja möödumiseni või kui selle tähtaja jooksul esitatakse apellatsioonkaebus, kuni viimase rahuldamata jätmiseni;
- mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

28 Hageja esitab vaidlustatud otsuse tühistamise nõuete põhjenduseks neli väidet, millest esimese kohaselt on rikutud põhjendamiskohustust ja õigust olla ära kuulatud, teise kohaselt on rikutud õigusnormi ja tehtud ilmne hindamisviga, kolmanda kohaselt on rikutud õigust era- ja perekonnaelu austamisele, omandiõigust ja proportsionaalsuse põhimõtet, ning neljanda kohaselt on otsuse 2010/788 artikli 3 lõike 2 punkt b ja määruse nr 1183/2005 artikli 2b lõike 1 punkt b õigusvastased.

Esimene väide, et on rikutud põhjendamiskohustust ja õigust olla ära kuulatud

- 29 Esimene väide jaguneb kaheks: esimene osa käsitleb põhjendamiskohustuse rikkumist ja teine õiguse olla ära kuulatud rikkumist.

Esimese väite esimene osa

- 30 Esimese väite esimeses osas väidab hageja, et nõukogu rikkus huve kahjustava akti põhjendamise kohustust, mis on ette nähtud ELTL artiklis 296. Hageja väidab, et vaidlustatud otsuse põhjendus on eriti kokkuvõtlik, kuna nõukogu ei ole esitanud ühtegi konkreetset süüdistust ega ühtegi täpset ja kindlaks tehtavat asjaolu, mis võimaldaks ilma tõsise kahtluseta omistada talle selles põhjenduses tema suhtes tehtud etteheiteid. Hageja leiab, et vaidlustatud otsus tugineb pelkadele eeldatavatele väidetele, mida ei ole võimalik kontrollida ning mis panevad talle kohustuse esitada negatiivseid tõendeid üldiste asjaolude esinemata jätmise kohta, mis toob kaasa tõendamiskoormise ümberpöramise.
- 31 Nõukogu vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 32 Sellega seoses olgu kõigepealt märgitud, et huve kahjustava akti põhjendamise kohustuse – nagu see on ette nähtud ELTL artikli 296 teises lõigus – eesmärk on esiteks anda asjaomasele isikule piisavalt teavet, et tal oleks võimalik kindlaks teha, kas akt on põhjendatud või on selles tehtud viga, mis võimaldab Euroopa Liidu kohtus selle kehtivust vaidlustada, ning teiseks võimaldada kohtul kontrollida selle akti õiguspärasust. Selliselt sätestatud põhjendamiskohustus kujutab endast liidu õiguse olulist põhimõtet, millest võib erandeid teha ainult ülekaalukatel põhjustel. Järelikult tuleb üldjuhul põhjendused asjaomasele isikule edastada samal ajal tema huve kahjustava aktiga; põhjenduste puudumist ei saa õiguspäraseks muuta asjaolu, et asjaomane isik saab akti põhjendustest teada liidu kohtus toimivas menetluses (7. detsembri 2011. aasta kohtuotsus HTTS vs. nõukogu, T-562/10, EU:T:2011:716, punkt 32).
- 33 Seejärel tuleb täheldada, et põhjendused peavad olema kohandatud asjaomase akti laadi ja selle vastuvõtmise kontekstiga. Põhjendamise nõuet tuleb hinnata juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, põhjenduste olemust ning seda huvi arvestades, mis võib olla selgituste saamiseks akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab. Ei ole nõutud, et põhjendustes oleks täpsustatud kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna põhjenduste piisavust ei tule hinnata mitte ainult nende sõnastust, vaid ka konteksti ja kõiki asjaomast valdkonda reguleerivaid õigusnorme silmas pidades. Eeskätt tuleb märkida, et huve kahjustav akt on piisavalt põhjendatud siis, kui see on tehtud asjaomasele isikule teada olevas kontekstis, mis võimaldab tal mõista tema suhtes võetud meetme ulatust (15. novembri 2012. aasta kohtuotsus nõukogu vs. Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punkt 54, ja 14. oktoobri 2009. aasta kohtuotsus Bank Melli Iran vs. nõukogu, T-390/08, EU:T:2009:401, punkt 82).
- 34 Nõukogul olev põhjendamise kohustus puudutab esiteks viidet võetud meetme õiguslikule alusele ning teiseks asjaolusid, mille põhjal on võimalik leida, et üks või teine loetellu kandmise kriteerium on asjaomaste isikute juhtumis täidetud (18. septembri 2014. aasta kohtuotsus Central Bank of Iran vs. nõukogu, T-262/12, ei avaldata, EU:T:2014:777, punkt 86).
- 35 Järelikult tuleb kontrollida, kas vaidlustatud akti põhjenduses viidatakse sõnaselgelt vaidlusalusele loetellu kandmise kriteeriumile ning kas vajaduse korral võib asuda seisukohale, et see põhjendus on piisav, et hageja saaks kontrollida vaidlustatud akti põhjendatust ja kaitsta ennast Üldkohtus ning Üldkohus saaks teostada oma kontrolli (vt selle kohta 18. septembri 2014. aasta kohtuotsus Central Bank of Iran vs. nõukogu, T-262/12, ei avaldata, EU:T:2014:777, punkt 88).

- 36 Piiravaid meetmeid kehtestava nõukogu akti põhjendusest ei pea selguma mitte ainult selle meetme õiguslik alus, vaid tuleb määratleda ka spetsiifilised ja konkreetsed põhjused, millest lähtudes nõukogu on oma kaalutusõigust kasutades asunud seisukohale, et asjaomase isiku suhtes tuleb sellist meetet kohaldada (15. novembri 2012. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punkt 52, ja 25. märtsi 2015. aasta kohtuotsus Central Bank of Iran *vs.* nõukogu, T-563/12, EU:T:2015:187, punkt 55).
- 37 Käesolevas asjas tuleb rõhutada, et vaidlustatud otsuse ese on pikendada hageja nime jätmist vaidlusalusesse loetellu, säilitades nõukogu põhjused, millele viimane tugines tema nime algsel kandmisel loetellu otsuses 2016/2231, millega muudeti otsust 2010/788.
- 38 Hageja arvates on need põhjendused eriti kokkuvõtlikud, kuna nõukogu ei ole sõnastanud ühtegi konkreetset etteheidet, mis võimaldaks talle omistada nendes põhjendustes tema suhtes esitatud süüdistusi.
- 39 Sellega seoses tuleb täheldada, et otsuse 2010/788 artikli 3 lõike 2 punktis b, mis lisati viimati nimetatud otsusesse otsusega 2016/2231, on sätestatud, et II lisa hõlmab isikuid ja üksusi, kelle kohta nõukogu arvab, et nad „on seotud sellise tegevuse kavandamise, juhtimise või toimepanemisega Kongo Demokraatlikus Vabariigis, mis kujutab endast inimõiguste rasket rikkumist või kuritarvitamist“.
- 40 Samuti olgu märgitud, et nõukogu antud põhjendus, et kanda hageja nimi vaidlusalusesse loetellu ja mis on esitatud eespool punktis 16, viitab tema positsioonile Kongo Demokraatliku Vabariigi relvajõudude (FARDC) 1. kaitsetsooni ülemana ning nende vägede osalemisele ülemäärase jõu kasutamises ja vägivaldsetes repressioonides, milleks anti septembris 2016 Kinshasas (Kongo Demokraatlik Vabariik) käsk.
- 41 Sellises põhjenduses on esitatud spetsiifilised ja konkreetsed asjaolud, mis puudutavad nii hageja teenistusülesandeid kui viidatud tegevuse laadi, ning selles on esile toodud, et hageja osales inimõiguste raskes rikkumises Kongo Demokraatlikus Vabariigis. Põhjendus annab nimelt võimaluse mõista seda, miks nõukogu võttis hageja suhtes vastu piiravad meetmed, mis puudutavad tema väidetavat vastutust FARDC 1. kaitsetsooni ülema teenistusülesannetes jõu ebaproportsionaalse kasutamise ja vägivaldsete repressioonide eest, milleks anti septembris 2016 Kinshasas käsk.
- 42 Nagu nõukogu õigesti väidab, on hageja vaidlusalusesse loetellu kandmise – mida on pikendatud vaidlustatud otsusega – põhjenduses esitatud spetsiifilised ja konkreetsed põhjused, mille tõttu olid hagejale kohaldavad loetellu kandmise kriteeriumid, ning eelkõige on esiteks selles viidatud selgelt kindlaks tehtud õiguslikule alusele, mis viitab loetellu kandmise kriteeriumidele, ja teiseks tugineb see hageja tegevusega seotud põhjustele, mis annavad hagejale võimaluse mõista põhjuseid, mis õigustavad tema nime kandmist vaidlusalusesse loetellu. Peale selle on hageja teadlik vaidlustatud otsuse vastuvõtmise kontekstist, kuna ta sisuliselt vaidlustas Üldkohtus tema nime esimest korda loetellu kandmise õiguspärasuse, nagu seda on meelde tuletatud eespool punktides 18 ja 21, ning selle loetellu kandmise põhjuseid vaidlustatud otsusega ei muudetud.
- 43 Järelikult ei saa hageja mõistlikult olla teadmatutes sellest, et kui nõukogu jättis vaidlustatud otsusega sisuliselt muutmata põhjused, miks tema nimi vaidlusalusesse loetellu algul kanti, mis otsustati otsusega 2016/2231, viitas nõukogu asjaolule, et arvestades tema teenistusülesandeid FARDC 1. kaitsetsooni ülemana, oli tal tegelik võim mõjutada otseselt FARDC sõjaväelasi, kes osalesid jõu ebaproportsionaalses kasutamises ja vägivaldsetes repressioonides, milleks anti septembris 2016 Kinshasas käsk.
- 44 Võttes arvesse hageja nime vaidlusalusesse loetellu kandmise põhjuseid, oli hagejal võimalik tulemuslikult vaidlustada tema suhtes võetud piiravate meetmete põhjendatust. Tal oli seega võimalik vastu vaielda nende faktiliste asjaolude toimumisele, millele vaidlustatud otsus tugines, eelkõige eitades oma positsiooni FARDC ülemana või oma vastutust jõu ebaproportsionaalse kasutamise ja vägivaldsete

repressioonide eest, milles FARDC septembris 2016 Kinshasas osales, või seades kahtluse alla selliste sündmuste toimumise või samuti lükates ümber asjaolu, et ta on seotud sellise tegevuse kavandamise, juhtimise või toimepanemisega Kongo Demokraatlikus Vabariigis, mis kujutab endast inimõiguste rasket rikkumist või kuritarvitamist. Ta tegigi seda kusjuures sisuliselt teise väite teise osa raames, mis puudutab ilmset hindamisviga.

- 45 Sellest tuleneb, et vaidlustatud otsuse põhjendus oli piisav, et võimaldada hagejal vaidlustada nende kehtivust ja Üldkohtul teha oma õiguspärasuse kontrolli. Seega tuleb esimese väite esimene osa tagasi lükata.

Esimese väite teine osa

- 46 Esimese väite teises osas väidab hageja, et nõukogu rikkus tema õigust olla ära kuulatud. Ta on arvamusel, et kuigi on tõsi, et rahaliste vahendite külmutamise meetmele vajalik üllatusmoment eeldab, et nõukogu ei pea kuulama enne isiku või üksuse nime algset kandmist piiravaid meetmeid kohaldavasse loetellu teda ära, ei ole siiski algse loetellu kandmise otsuse läbivaatamise raames, millega on tegemist käesolevas asjas, see üllatusmoment enam asjakohane ning tuleb järgida võistlevuse põhimõtet osas, mis puudutab nii põhjenduste esitamist enne vaidlusalusesse loetellu jätmise otsust kui ka õigust olla ära kuulatud. Ta lisab, et ta taotles nõukogu poolt ärakuulamist, kuid käesoleva hagi esitamise kuupäeval ei olnud nõukogu selle taotluse kohta otsust teinud.
- 47 Repliigis väidab hageja, et nõukogu poolt vaidlustatud otsuse põhjendamiseks kasutatud erinevate aruannete koostamisel ei kuulanud teda kunagi ära ÜRO ühine inimõiguste büroo, mis ei ole kooskõlas kohtupraktikas kujunenud kriteeriumidega ning näitab, et teda oleks pidanud enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist ära kuulama, seda enam, et ta esitas nõukogule 21. veebruaril 2018 andmed, mis võisid seada kahtluse alla esitatud põhjenduste põhjendatuse. Teiseks väidab hageja, et võrreldes tema nime vaidlusalusesse loetellu kandmise algse otsusega, oli nõukogul vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel tema suhtes uusi tõendeid.
- 48 Nõukogu nende argumentidega ei nõustu ja rõhutab, et vaidlustatud otsus tugineb samadele põhjustele kui need, mis on aluseks hageja algsele kandmisele vaidlusalusesse loetellu otsuse 2016/2231 alusel. Sellest tuleneb, et nõukogul ei olnud kohustust hagejat enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist ära kuulata.
- 49 Sellega seoses olgu märgitud, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 41 lõike 2 punkti a kohaselt on igaühel õigus, et teda kuulatakse ära enne seda, kui tema suhtes kohaldatakse üksikmeedet, mis võib teda kahjustada.
- 50 Kohtupraktikast nähtub, et niisuguse menetluse raames, mis puudutab otsuse vastuvõtmist kanda isiku nimi piiravaid meetmeid puudutava akti lisas olevasse loetellu või jätta tema nimi sellesse loetellu, nõuab kaitseõiguste ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele tagamine, et liidu pädev asutus teeb asjaomasele isikule teatavaks temale teadaoleva teabe, mida see asutus on asjaomase isiku vastu kasutanud oma otsuse põhjendamiseks, selleks et võimaldada sellel isikul kaitsta oma õigusi parimates võimalikes tingimustes ja otsustada täielikult informeerituna, kas on tarvis liidu kohtusse pöörduda. Selle teavitamise käigus peab liidu pädev asutus lisaks võimaldama sellel isikul esitada tulemuslikult oma seisukoht tema vastu kasutatud põhjenduste kohta (18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt vs. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punktid 111 ja 112, ning 12. detsembri 2006. aasta kohtuotsus Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran vs. nõukogu, T-228/02, EU:T:2006:384, punkt 93).
- 51 Mis puudutab esimest akti, millega mõne isiku või üksuse rahalised vahendid külmutatakse, siis ei ole nõukogu kohustatud asjaomasele isikule või üksusele enne teatama põhjuseid, millele ta kavatses tugineda tema nime algsel kandmisel nende isikute ja üksuste loetellu, kelle rahalised vahendid

- külmutatakse. Selleks et niisuguse meetme tõhusust mitte ohtu seada, peab sellega nimelt juba oma laadilt kaasnema üllatusmoment ja see peab olema viivitamatult kohaldatav. Sellisel juhul on üldjuhul piisav, kui institutsioon teavitab asjaomast isikut või üksust põhjendustest ning annab õiguse ärakuulamiseks rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmisega samal ajal või vahetult pärast seda (21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus *Prantsusmaa vs. People's Mojahedin Organization of Iran*, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punkt 61).
- 52 Seevastu, juhul kui järgneva rahaliste vahendite külmutamise otsusega jäetakse loetellu isiku või üksuse nimi, mis on juba nende isikute ja üksuste loetelus, kelle rahalised vahendid on külmutatud, ei ole üllatusmoment enam meetme tõhususe tagamiseks vajalik, mistõttu peab sellise otsuse vastuvõtmisele üldjuhul eelnema kogutud süüstavatest tõenditest teavitamine ning asjaomasele isikule või üksusele ette nähtud võimalus olla ära kuulatud (21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus *Prantsusmaa vs. People's Mojahedin Organization of Iran*, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punkt 62).
- 53 Euroopa Kohus on sellega seoses rõhutanud, et kaitse, mida võimaldab süüstavatest asjaoludest teatamise nõue ja õigus esitada seisukohti enne selliste aktide vastuvõtmist, millega jäetakse isiku või üksuse nimi nende isikute või üksuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, on kaitseõigustele põhjaneva ja olulise tähtsusega. See on seda enam tõsi, kuna kõnealustel piiravatel meetmetel on oluline mõju viidatud isikute ja rühmituste õigustele ja vabadustele (21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus *Prantsusmaa vs. People's Mojahedin Organization of Iran*, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punkt 64).
- 54 Õigus olla ära kuulatud enne selliste aktide vastuvõtmist tekib siis, kui nõukogu tugineb otsuses, mis puudutab tema nime sellesse loetellu jätmist, uutele asjaoludele ehk asjaoludele, mida ei olnud võetud arvesse algses otsuses kanda tema nimi sellesse samasse loetellu (vt selle kohta 18. juuni 2015. aasta kohtuotsus *Ipatau vs. nõukogu*, C-535/14 P, EU:C:2015:407, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 7. aprilli 2016. aasta kohtuotsus *Central Bank of Iran vs. nõukogu*, C-266/15 P, EU:C:2016:208, punkt 33).
- 55 Käesolevas asjas on tõsi, nagu rõhutab nõukogu, et hageja nime jätmise vaidlusalusesse loetellu, mis otsustati vaidlustatud otsusega, tugineb sisuliselt samadele põhjustele kui need, mis õigustasid algse akti vastuvõtmist, millega kohaldati kõnealuseid piiravaid meetmeid.
- 56 See asjaolu üksi ei tähenda siiski seda, et nõukogu ei pea austama hageja kaitseõigusi ega eelkõige andma talle võimalust tulemuslikult esitada oma seisukoht faktiliste asjaolude kohta, mille alusel nõukogu võttis vastu vaidlustatud otsuse, mis puudutab hageja nime vaidlusalusesse loetellu jätmist.
- 57 Nimelt tuleb kaitseõiguste rikkumist analüüsida iga juhtumi konkreetsete asjaolude alusel, eelkõige asjasse puutuva õigusakti laadi, selle vastuvõtmise konteksti ja asjaomast valdkonda reguleerivate õigusnormide põhjal (vt 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt vs. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 102 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 58 Sellega seoses tuleb rõhutada, et piiravad meetmed on ennetavad ja määratluse kohaselt ajutised ning nende kehtivus sõltub alati nende võtmist õigustanud faktiliste ja õiguslike asjaolude püsimisest ning vajadusest need kehtima jätta, et saavutada nendega seotud eesmärk (vt selle kohta 21. märtsi 2014. aasta kohtuotsus *Yusef vs. komisjon*, T-306/10, EU:T:2014:141, punktid 62 ja 63). Nii on otsuse 2010/788, mida on muudetud otsusega 2016/2231, artikli 9 lõikes 2 ette nähtud, et piiravaid meetmeid Kongo Demokraatliku Vabariigi vastu kohaldatakse kuni 12. detsembrini 2017 ning „vajaduse korral pikendatakse nende kehtivust või neid muudetakse, kui nõukogu leiab, et nende eesmärged ei ole saavutatud“.

- 59 Sellest tuleneb, et nende piiravate meetmete korrapärasel läbivaatamisel tuleb nõukogul anda olukorrale ajakohastatud hinnang ja teha selliste meetmete mõju kokkuvõte, selleks et teha kindlaks, kas need meetmed on võimaldanud saavutada eesmärgi, millele on viidatud asjaomaste isikute ja üksuste algsel kandmisel vaidlusalusesse loetellu, või kas nende isikute ja üksuste suhtes on ikka veel võimalik teha sama järeldus.
- 60 Sellega seoses otsustas Üldkohus 27. septembri 2018. aasta kohtuotsuses *Ezz jt vs. nõukogu* (T-288/15, EU:T:2018:619, punkt 316 ja seal viidatud kohtupraktika), et kaitseõiguste austamine tähendab, et nõukogu edastab hagejatele enne nende suhtes piiravate meetmete kehtivuse pikendamist puudutava otsuse vastuvõtmist asjaolud, mille alusel ta asjaomase meetme korrapärase läbivaatamise käigus ajakohastas teavet, mis õigustas nende nime algset kandmist nende isikute loetellu, kelle suhtes selliseid piiravaid meetmeid kohaldati.
- 61 Arvestades esialgset eesmärki, mis on Kongo Demokraatliku Vabariigi vastu kohaldatud piiravatel meetmetel ning milleks sisuliselt on valimiste korraldamiseks soodsa keskkonna tagamine ja inimõiguste mis tahes rikkumiste lõpetamine (vt eespool punkt 7), tuleb seega käesolevas asjas asuda seisukohale, et nõukogu oli hagejale kehtestatud piiravate meetmete korrapärase läbivaatamise käigus kohustatud talle vajaduse korral tegema teatavaks uued asjaolud, mille alusel ta ajakohastas teabe, mis puudutab nii tema isiklikku olukorda kui ka poliitilist ja julgeolekuolukorda Kongo Demokraatlikus Vabariigis.
- 62 Toimiku dokumentidest selgub aga, et nagu nõukogu kinnitas kohtuistungil Üldkohtu esitatud küsimusele vastates, võttis ta vastu vaidlustatud otsuse, arvestades lisaks teabele, mis tal juba oli hageja nime algsel kandmisel vaidlusalusesse loetellu, ka teavet, mis sisaldub 23. oktoobri 2017. aasta sisedokumentis numbriga COREU CFSP/1492/17. Esiteks on selles 23. oktoobri 2017. aasta dokumentis mainitud, et selleks kuupäevaks ei ole valimiskalendrit avaldatud, ning et sõltumatu riiklik valimiskomisjon on 11. oktoobril 2017 teatanud, et tal on vaja vähemalt 504 päeva valimiste korraldamiseks. Teiseks on samas dokumentis märgitud, et ÜRO stabiliseerimissmissioon Kongo Demokraatlikus Vabariigis (Monusco) andis ühelt poolt teada, et julgeolekuolukord mitmes Kongo Demokraatliku Vabariigi osas on halvenenud, ja teiselt poolt, et pärast konfliktipiirkondadest põgenevate tsiviilelanike lahkumist on piirkondlik ebastabiilsus suurenenud. Kolmandaks on nimetatud dokumentis ära toodud, et kogunemis-, arvamus- ja väljendusvabadus on ikka piiratud, millest annab tunnistust valimiskalendri avaldamata jätmise vastaste meelevalduste keelamine ning 2017. aasta augustis sotsiaalmeedia blokeerimine pärast üldstreigi teadet.
- 63 Samamoodi nähtub nõukogu 11. detsembri 2017. aasta järeldustest, et ta oli vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel teadlik ühest muust ajakohastamise asjaolust, milleks on teatamine valimiskalendrist, millega määrati 5. novembril 2017 kindlaks presidendivalimiste toimumine 23. detsembril 2018. Selline teade ei takistanud nõukogul siiski leida, et senine olukord Kongo Demokraatlikus Vabariigis kestab.
- 64 Seega, isegi kui nõukogu pikendas vaidlustatud otsusega hageja suhtes piiravaid meetmeid samadel põhjustel kui need, mis olid esitatud otsuses 2016/2231 tema nime algsel kandmisel vaidlusalusesse loetellu, sisaldavad eespool punktides 62 ja 63 mainitud ajakohastamise asjaolud uusi asjaolusid, mida nõukogu võttis vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel arvesse. Järelikult oleks nõukogu pidanud kooskõlas eespool punktis 61 mainituga paluma nende asjaolude kohta hagejal esitada märkused enne sellise otsuse vastuvõtmist. On aga selge, et seda ei toimunud.
- 65 Sellega seoses ei ole tähtsust esiteks asjaolul, et hageja algele kandmisele vaidlusalusesse loetellu järgnes *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud teatis isikutele, kelle suhtes neid piiravaid meetmeid kohaldatakse, mille kohaselt anti neile isikutele võimalus esitada enne 1. oktoobrit 2017 uuesti läbivaatamise taotlus, ning teiseks, et hageja seda võimalust ei kasutanud. Nimelt ei saa vabastada nõukogu temal lasuvast kohustusest austada kaitseõigusi üksnes põhjusel, et isikul, kelle suhtes piiravaid meetmeid kohaldatakse, oli võimalus taotleda, et selliste meetmete kohaldamine tema suhtes lõpetataks.

- 66 Pealegi ei nähtu toimiku dokumentidest, et hageja võis ette näha, et nõukogu teeb järelduse Kongo Demokraatlikus Vabariigis endise olukorra kestmise kohta, võttes arvesse eespool punktides 62 ja 63 kirjeldatud asjaolusid, mis puudutavad valimiskalendri avaldamata jätmist, julgeolekuolukorra halvenemist ja kodanikuvabaduste piiramist riigi mitmes piirkonnas, kusjuures tegemist on asjaoludega, mille kohta hagejal ei olnud võimalik esitada oma märkusi enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist. Sellega seoses olgu märgitud, et piiravad meetmed on ajutise laadiga (vt eespool punkt 58), mis on tagatud vaidlustatud otsuse enda sätetega (vt eespool punkt 20).
- 67 Nendel asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et vaidlustatud otsus tehti sellise menetluse tulemusel, mille käigus hageja kaitseõigused ei olnud tagatud.
- 68 Eeltoodust ei saa siiski järeldada, et kui nõukogu ei edastanud hagejale uusi asjaolusid, mida on mainitud 23. oktoobri 2017. aasta sisedokumentis numbriga COREU CFSP/1492/17 ja nõukogu 11. detsembri 2017. aasta järeldustes, ning kui hagejal ei olnud enne nõukogu poolt vaidlustatud otsuse vastuvõtmist võimalust edastada oma märkusi nende asjaolude kohta, toob see kaasa viimati nimetatud otsuse tühistamise.
- 69 Nimelt on liidu kohtu ülesanne teha kaitseõigusi mõjutava rikkumise korral kindlaks, kas käesoleva asja konkreetseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid arvestades oleks kõnealune menetlus võinud viia teistsuguse lahenduseni, kui hageja oleks juhul, kui seda rikkumist ei oleks olnud, saanud paremini end kaitsta (vt selle kohta 1. oktoobri 2009. aasta kohtuotsus Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware vs. nõukogu, C-141/08 P, EU:C:2009:598, punktid 81, 88, 92, 94 ja 107, ning 27. septembri 2018. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, T-288/15, EU:T:2018:619, punkt 325 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 70 Käesolevas asjas ei anna aga ükski toimiku dokument tunnistust sellest, et kui hagejale oleks edastatud uued asjaolud, mille põhjal nõukogu ajakohastas oma hinnangut poliitilisele ja julgeolekuolukorrale Kongo Demokraatlikus Vabariigis, ei oleks tema suhtes piiravaid meetmeid saanud kehtima jätta.
- 71 Sellega seoses olgu märgitud, et hageja ei ole esitanud konkreetseid viiteid, mis näitaks, et kui tal oleks enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist olnud võimalik esitada oma märkused eespool punktides 62 ja 63 kirjeldatud uute asjaolude kohta, oleks tal olnud võimalik seada kahtluse alla nende sisu või asjakohasust tema nime vaidlusalusesse loetellu jätmise jaoks.
- 72 Pealegi, vastates kohtuistungil Üldkohtu esitatud küsimusele, ei vaielnud hageja iseenesest vastu sellele, et ajavahemikus, mis jäi tema nime vaidlusalusesse loetellu algse kandmise, mis otsustati 13. detsembril 2016, ja asjaomaste piiravate meetmete kehtima jätmist puudutava vaidlustatud otsuse vastuvõtmise vahele, kestis Kongo Demokraatlikus Vabariigis endine olukord.
- 73 Neil asjaoludel ei ole võimalik asuda seisukohale, et isegi kui hagejale oleks edastatud eespool punktides 62 ja 63 kirjeldatud asjaolud enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist, oleks menetluse tulemus võinud olla teistsugune. Samuti asjaolu, et nõukogu tugines teatud uutele asjaoludele, kui ta pikendas hageja suhtes piiravate meetmete kehtivust, ei ole selline, mis muudaks vaidlustatud otsuse õigusvastaseks.
- 74 Peale selle tuleb osas, milles hageja esitab esimese väite teise osa põhjenduseks argumendi, mis põhineb asjaolul, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) ühine inimõiguste büroo ei kuulanud hagejat ära, kui see büroo koostas aruanded, millele nõukogu viitab vaidlustatud otsuse põhjenduseks, siis piisab, kui märkida, et liidu kohtud ei ole pädevad kontrollima ÜRO organite korraldatud uurimiste kooskõla põhiõigustega (vt selle kohta 20. juuli 2017. aasta kohtuotsus Badica ja Kardiam vs. nõukogu, T-619/15, EU:T:2017:532, punkt 65).

- 75 Viimasena tuleb märkida, et hageja argument, mille kohaselt oleks nõukogu pidanud ta ära kuulama, tuleb tagasi lükata, kuna ei asjaomased õigusnormid ega ka kaitseõiguste austamise üldpõhimõte ei anna talle õigust formaalsele ärakuulamisele (vt analoogia alusel 6. septembri 2013. aasta kohtuotsus *Bank Melli Iran vs. nõukogu*, T-35/10 ja T-7/11, EU:T:2013:397, punkt 105 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 76 Eeltoodud arvestades tuleb esimese väite teine osa põhjendamatusse tõttu ja seega see väide tervikuna tagasi lükata.

Teine väide, et on rikutud õigusnormi ja tehtud ilmne hindamisviga

- 77 Teises väites märgib hageja, et nõukogu tegi vigu, kui ta jõudis järeldusele, et hageja „on seotud sellise tegevuse kavandamise, juhtimise või toimepanemisega Kongo Demokraatlikus Vabariigis, mis kujutab endast inimõiguste rasket rikkumist või kuritarvitamist“.
- 78 Käesolev väide koosneb kahest osast. Esimeses osas väidab hageja sisuliselt, et nõukogu rikkus õigusnormi, kui ta jättis tema nime vaidlusalusesse loetellu olukorra tõttu, mida vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel enam ei esinenud. Teises osas vaidleb hageja vastu nõukogu hinnangule, mille viimane andis tema teenistusülesannetele ja kohustustele, ning piisavalt täpsete ja konkreetsete faktiliste asjaolude olemasolule selle põhjenduseks, et tema nimi jäetakse vaidlusalusesse loetellu.

Teise väite esimene osa

- 79 Teise väite esimeses osas väidab hageja, et nõukogu esitatud põhjendused tema nime vaidlusalusesse loetellu kandmiseks puudutavad möödunud ajavahemikku. Nimelt, nagu selgub otsuse 2010/788, mida on muudetud otsusega 2016/2231, artikli 3 lõikes 2 kindla kõneviisi oleviku kasutamisest, siis asjaolud, mida heidetakse ette isikutele või üksustele, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, peavad jätkuvalt esinema nende meetmete kehtivuse pikendamise hetkel. Kui hageja ei ole vaidlustatud otsuse vastuvõtmise päeva seisuga seotud asjaoludega, mida talle ette heideti, toob see kaasa kõnealuste piiravate meetmete iganemise.
- 80 Hageja lisab, et jättes kehtima need meetmed asjaolude suhtes, mis ei olnud enam päevakohased, määras nõukogu tegelikult varjatud kriminaalkaristuse, kuigi piiravatel meetmetel on üksnes ennetav ulatus, milles eesmärk on panna nende meetmete adressaati oma käitumist muutma.
- 81 Sellega seoses tuleb rõhutada, nagu meenutati eespool punktis 8, et otsuse 2010/788, mida on muudetud otsusega 2016/2231, artikli 3 lõike 2 punktis b on sätestatud, et piiravad meetmed kehtestati isikute ja üksuste suhtes, kes „on seotud sellise tegevuse kavandamise, juhtimise või toimepanemisega Kongo Demokraatlikus Vabariigis, mis kujutab endast inimõiguste rasket rikkumist või kuritarvitamist“. Hageja nimi kanti algul sellel alusel vaidlusalusesse loetellu otsusega 2016/2231, põhjusel, et FARDC 1. kaitsetsooni ülemana oli ta seotud FARDC osalemisega jõu ebaproportsionaalses kasutamises ja vägivaldsetes repressioonides, milleks anti septembris 2016 Kinshasas käsk (vt eespool punkt 16). Vaidlustatud otsusega pikendas nõukogu hageja suhtes piiravate meetmete kehtivust kuni 12. detsembrini 2018, jättes samaks tema nime algse vaidlusalusesse loetellu kandmise põhjused (vt eespool punkt 20).
- 82 Üldkohus leiab esiteks, et ei saa aga asuda seisukohale, et otsuse 2010/788, mida on muudetud otsusega 2016/2231, artikli 3 lõike 2 punktis b kindla kõneviisi oleviku kasutamine, kui määratletakse vaidlusalusesse loetellu kandmise kriteeriume, tähendab seda, et asjaolud, mille tõttu isiku või üksuse nimi on sellesse loetellu kantud, peavad jätkuvalt esinema hetkel, kui otsustatakse loetellu kandmine või selle kande kehtima jätmine. Nimelt on juba otsustatud, et valdkonnas, mis puudutab nende isikute ja üksuste nime kandmist loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, viitab

kasutatud kindla kõneviisi olevik legaaldefiniitsioonidele iseloomulikule üldtähendusele, mitte mõnele konkreetsele ajaperioodile (vt selle kohta 23. oktoobri 2008. aasta kohtuotsus *People's Mojahedin Organization of Iran vs. nõukogu*, T-256/07, EU:T:2008:461, punkt 108).

- 83 Teiseks ei tähenda asjaolu, et hageja nime vaidlusalusesse loetellu kandmise põhjustes viidatakse asjaoludele, mis leidsid aset enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist ning mida sellel kuupäeval enam ei esinenud, tingimata seda, et piiravad meetmed, mis selle otsusega tema suhtes kehtima jäeti, on iganenud. On selge, et selles osas, milles nõukogu otsustas viidata hageja vaidlusalusesse loetellu kandmise põhjustes konkreetsetele olukordadele, milles osalesid relvajõud, mille ülem ta oli, saab tegemist olla üksnes minevikus aset leidnud tegevusega. Niisugust viidet ei saa seega pidada asjasse puutumatuks üksnes seetõttu, et kõnealune tegevus leidis aset lähemas või kaugemas minevikus (vt selle kohta 22. aprilli 2015. aasta kohtuotsus *Tomana jt vs. nõukogu ja komisjon*, T-190/12, EU:T:2015:222, punkt 236).
- 84 Seda tõlgendust toetab otsuse 2010/788, mida on muudetud vaidlustatud otsusega, artikli 9 lõike 2 teine lause, milles on ette nähtud, et asjaomaste piiravate meetmete kehtivust pikendatakse või neid muudetakse, kui nõukogu leiab, et nende eesmärged ei ole saavutatud. Soovimata võtta kõnesolevalt sätelt selle soovitatavat toimet, tuleb nentida, et see võimaldab jätta vaidlusalusesse loetellu isikuid ja üksusi, kes ei ole uuesti läbivaatamisele eelnenud perioodi kestel ühtki uut inimõiguste rikkumist toime pannud, kui nende jätmine sellesse loetellu on kõiki seejuures tähtsust omavaid asjaolusid arvestades jätkuvalt põhjendatud, ja eelkõige arvestades asjaolu, et piiravate meetmete eesmärged ei ole saavutatud (vt analoogia alusel 23. oktoobri 2008. aasta kohtuotsus *People's Mojahedin Organization of Iran vs. nõukogu*, T-256/07, EU:T:2008:461, punkt 108).
- 85 Järelikult, vastupidi sellele, mida väidab hageja, ei muuda tema nime vaidlusalusesse loetellu kandmise põhjused karistusõiguslikuks neid piiravaid meetmeid, mida tema suhtes kohaldatakse ja mille kehtivust vaidlustatud otsusega pikendati.
- 86 Järelikult tuleb teise väite esimene osa tagasi lükata.

[...]

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (üheksas koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Gabriel Amisi Kumbalt.

Gervasoni

Madise

da Silva Passos

Kowalik-Bańczyk

Mac Eochaidh

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 12. veebruaril 2020 Luxembourgis.

Allkirjad